

Mở rộng hành lang pháp lý cho thuê tài chính, khơi thông nguồn vốn vào tài sản số và công nghệ

16:51 20/01/2026

Dự thảo mới của Ngân hàng Nhà nước về cho thuê tài chính tài sản vô hình và nâng hạn mức gấp 4 lần, tạo đòn bẩy cho doanh nghiệp bứt phá trong kỷ nguyên số.

Trong bối cảnh nền kinh tế toàn cầu đang chuyển dịch mạnh mẽ sang mô hình tăng trưởng dựa trên tri thức và công nghệ, hạ tầng sản xuất của doanh nghiệp không còn bó hẹp trong những cỗ máy cơ khí hay phương tiện vận tải hữu hình. Ngày nay, các hệ thống phần mềm quản trị, cơ sở dữ liệu khách hàng, quyền khai thác tài nguyên hay các bằng sáng chế và tài sản trí tuệ đã trở thành "tư liệu sản xuất" cốt lõi, quyết định năng lực cạnh tranh của mỗi đơn vị.

Tuy nhiên, hành lang pháp lý hiện tại, cụ thể là Thông tư số 26/2024/TT-NHNN đang tạo ra một "nút thắt" khi chỉ giới hạn tài sản cho thuê tài chính ở các loại máy móc, thiết bị và phương tiện vận tải có hình thái vật chất. Điều này vô hình trung khiến kênh dẫn vốn từ các công ty cho thuê tài chính chưa thể chạm tới nhu cầu thực tế của các doanh nghiệp công nghệ hoặc các đơn vị đang thực hiện chuyển đổi số mạnh mẽ.

Ảnh minh họa

Nhận diện rõ ràng cần này, Vụ Tín dụng các ngành kinh tế (Ngân hàng Nhà nước) đã đề xuất một thay đổi mang tính đột phá trong dự thảo thông tư mới, chính thức phân loại tài sản cho thuê thành hai nhóm hữu hình và vô hình. Theo đó, tài sản vô hình bao gồm phần mềm, quyền khai thác, tài sản trí tuệ, dữ liệu và cả tài sản số sẽ được đưa vào phạm vi hoạt động của các tổ chức tín dụng. Đây không chỉ là bước đi nhằm cụ thể hóa Nghị quyết số 68-NQ/TW về phát triển kinh tế tư nhân mà còn là sự thừa nhận về mặt pháp lý đối với giá trị kinh tế của các loại tài sản phi truyền thống. Việc mở cửa cho tài sản vô hình giúp các công ty cho thuê tài chính thoát khỏi lối mòn kinh doanh truyền thống, vốn lâu nay bị bó hẹp trong lĩnh vực cho thuê xe tải, xe khách hay máy móc xây dựng.

Nhìn nhận về thay đổi này, ông Phạm Xuân Hòe, Tổng thư ký Hiệp hội Cho thuê tài chính Việt Nam (VILEA) cho rằng, đây là một "vận hội lớn" để ngành cho thuê tài chính thức tỉnh sau một thời gian dài ngủ quên trước tiềm năng của thị trường. Ông nhấn mạnh thêm, cho thuê tài chính bản chất là một kênh cung ứng vốn trung và dài hạn cực kỳ hiệu quả cho doanh nghiệp nhỏ và vừa, những đơn vị thường xuyên thiếu tài sản thế chấp để vay vốn ngân hàng. Khi phần mềm và dữ liệu được chấp nhận làm tài sản cho thuê, một doanh nghiệp khởi nghiệp công nghệ có thể tiếp cận hệ thống máy chủ hoặc phần mềm chuyên dụng trị giá hàng tỷ đồng mà không cần phải bỏ ra một khoản vốn đối ứng quá lớn ngay từ đầu. Điều này giúp tối ưu hóa dòng tiền và giảm bớt áp lực tài chính trong giai đoạn đầu tư phát triển.

Dưới góc độ doanh nghiệp, ông Nguyễn Văn Hoàng Nam, Giám đốc điều hành một công ty chuyên về giải pháp logistics tại Vĩnh Phúc chia sẻ, việc đầu tư vào các hệ thống phần mềm quản lý kho bãi tự động và tối ưu hóa lộ trình vận tải

tiêu tốn của doanh nghiệp hàng triệu USD. Trước đây, các ngân hàng thường e dè khi nhận thế chấp bằng phần mềm vì khó định giá và xử lý khi có rủi ro. Nếu các công ty cho thuê tài chính có thể triển khai dịch vụ cho thuê tài sản vô hình này, doanh nghiệp sẽ có thêm một kênh huy động vốn vô cùng linh hoạt. Thay vì phải trích từ lợi nhuận giữ lại hoặc vay lãi suất cao, doanh nghiệp có thể "thuê" chính những phần mềm đó để vận hành sản xuất, trả dần theo thời gian, từ đó đảm bảo được nhịp độ mở rộng quy mô kinh doanh.

Sự chuyển dịch này cũng đòi hỏi các công ty cho thuê tài chính phải nâng cao năng lực thẩm định. Khác với tài sản hữu hình có thể dễ dàng kiểm đếm và đánh giá hao mòn vật lý, tài sản vô hình như dữ liệu hay quyền sở hữu trí tuệ đòi hỏi một cơ chế định giá phức tạp hơn nhiều. Dự thảo thông tư cũng đã đón đầu vấn đề này khi đưa ra quy định về việc bên cho thuê được quyền tự xác định giá theo tiêu chuẩn thẩm định giá của Bộ Tài chính hoặc thuê các đơn vị chuyên nghiệp. Sự linh hoạt này sẽ tạo điều kiện cho các công ty tài chính chủ động hơn trong việc kiểm soát rủi ro và thiết lập các gói sản phẩm phù hợp với đặc thù của từng loại tài sản số, từ đó thực sự biến "vốn ảo" thành giá trị thật cho nền kinh tế.

Thiên Trường